

Minister Zdrowia

PLPR.050.4.2024.PR
Warszawa, 22 lutego 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 1059 złożoną 30 stycznia 2024 r. przez Panią Posłankę Agnieszkę Hanajczyk w sprawie dyżurów aptek, Minister Zdrowia przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Ustawa, która ma w sprawie zastosowanie, tj. ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, na mocy art. 2 pkt 1 lit. a, pkt 2, pkt 10, pkt 15 i 16 oraz art. 19 ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1938) została w znaczący sposób zmodyfikowana w zakresie art. 94 ustawy zmienianej, regulującego w nowy i zdecydowanie rozbudowany względem pierwotnych przepisów sposób problematykę dyżurów aptecznych.

Przede wszystkim wprowadzono – celem zapewnienia jednolitości w tym zakresie – regulacje określające ściśle określone ramy czasowe dyżurowania, z którymi wiąże się finansowanie ze środków publicznych.

Wprowadzono zasadę kierowania się w pierwszej kolejności w procedurze wskazywania aptek dyżurujących zasadą wyboru aptek dobrowolnie zgłoszonych, zaś w przypadku braku dobrowolności zgłoszenia, bądź niemożności desygnowania do dyżurów aptek zgłoszonych w ten sposób, dopiero w dalszej kolejności odgórnego wskazywania aptek dyżurujących, ale za stosownym i adekwatnym wynagrodzeniem. Ten ostatni element również stanowi całkowite novum w procesach dyżurowania.

Ponadto rozróznilo sytuacje, w których wskazywanie do dyżurów będzie dla władz powiatu zawsze fakultatywne, a w których może być obligatoryjne – jeżeli na terenie powiatu istnieją stwierdzone w drodze stosownej analizy niezaspokojone potrzeby w lokalnym dostępie do usług aptecznych. Kwalifikację w tym zakresie projektodawca zdecydował się przyjąć w zależności od wielkości miasta będącego siedzibą danego powiatu

przyjmując jako racjonalną granicę, od której taka albo inna kwalifikacja może nastąpić, na poziomie 40 tysięcy mieszkańców. Dodatkowo, autorzy projektu wyłączyli obligatoryjność wyznaczania dyżurów aptecznych w tzw. powiatach „obwarzankowych”, niezależnie od wielkości miasta na prawach powiatu, z którym dany powiat graniczy.

Nie zmieniano natomiast zasadniczej filozofii podejścia do ustalania ew. potrzeb lokalnych mieszkańców, jako odnoszącego się w ujęciu przestrzennym zawsze do terenu powiatu, w przekonaniu, że to władze lokalne, nie zaś centralne, są w najwyższym stopniu zorientowane w potrzebach tych społeczności.

W nawiązaniu do powyższego należy zwrócić uwagę, że nowe regulacje prawa farmaceutycznego nie obligują władz wykonawczych Powiatu Zgierskiego do wyznaczenia dyżurów aptek.

W myśl przywoływanych przepisów do 31 stycznia br. władze powiatów zbierają dopiero informacje nt. godzin pracy aptek działających lokalnie i na tej podstawie mogą (przy czym w opisywanym przypadku nie muszą) przeprowadzić analizę potrzeb, która ewentualnie mogłaby skutkować ustanowieniem dyżurów w danym powiecie.

To, że według stanu na dzień złożenia interpelacji takie działanie nie nastąpiło, nie oznacza że potencjalnie nie może nastąpić w przyszłości, gdyż tak jak to było podnoszone powyżej, to powiat wraz z lokalnymi aptekami w rezultacie zarządza dyżurami w oparciu o potrzeby lokalnej ludności. Ministerstwu Zdrowia nie są znane zamierzenia władz wykonawczych Powiatu Zgierskiego, gdyż są to suwerenne decyzje władz samorządowych

Na ewentualne wyznaczanie dyżurów w tym powiecie wpływ mogą mieć różne czynniki, przede wszystkim fakt położenia w aglomeracji łódzkiej i bliskość dużego ośrodka miejskiego – miasta na prawach powiatu Łodzi, co teoretycznie może znajdować przełożenie na zakupywanie leków w porach nocnych i dni wolne od pracy przez mieszkańców powiatu zgierskiego właśnie w mieście Łodzi.

Czy tak jest w istocie powinno wynikać z dających się zaobserwować trendów w zakresie potrzeb, faktycznych możliwości lub preferencji lokalnych mieszkańców, do czego w pierwszej kolejności predestynowany jest powiat.

Wprawdzie Powiat Zgierski nie jest powiatem „obwarzankowym”, który posiadałby swoją siedzibę nie na własnym terytorium, tylko w sąsiadującym mieście na prawach powiatu (w tym przypadku Łodzi), tylko jest typowym powiatem posiadającym swoją siedzibę w mieście położonym na własnym terenie, czyli w mieście Zgierz.

Ten faktor nie zwalnia więc sam w sobie władz tego powiatu z konieczności wyznaczenia dyżurów, ale brak tej konieczności wynika z innej okoliczności, a mianowicie, że siedzibą tego powiatu jest miasto liczące ponad 40 tysięcy mieszkańców (Zgierz przekracza tę granicę znacząco, gdyż według dających się ustalić, powszechnie dostępnych danych, liczy ok. 55-56 tysięcy mieszkańców).

Zgodnie z nowymi przepisami Prawa farmaceutycznego, obligatoryjne jest wyznaczenie na terenie danego powiatu dyżurów aptecznych jedynie w sytuacji, jeżeli siedzibą tego powiatu jest miasto liczące nie więcej niż 40 tysięcy mieszkańców, oraz jeżeli nie są tam

zaspokojone potrzeby lokalnej społeczności w zakresie dostępu do usług aptecznych, co ustala się w drodze stosownej analizy.

W każdym innym przypadku wyznaczenie dyżurów aptecznych jest fakultatywne (i tak też jest w analizowanym przypadku).

W Powiecie Zgierskim jego właściwe władze mogą wyznaczyć dyżury apteczne, jeżeli w oparciu o przeprowadzoną analizę potrzeb uznają to za uzasadnione.

Zakładając teoretycznie, że władze te nie zdecydowałyby się ostatecznie na wyznaczenie dyżurów aptecznych, to należałoby wnioskować że nie znalazły ku temu uzasadnienia, a wówczas również należałoby konstatować, że takie uzasadnienie najpewniej również nie istniałoby w okresie od momentu wejścia nowych regulacji w życie od dnia 1 stycznia br.

Jeżeli natomiast wyznaczenie dyżurów ostatecznie nastąpiłoby, to nic nie stało również na przeszkodzie, aby po 1 stycznia 2024 r. w powiecie tym obowiązywała uchwała rady powiatu w sprawie dyżurów aptecznych, przyjęta na podstawie poprzednio obowiązujących regulacji, która obowiązywałaby do czasu wyznaczenia dyżurów na podstawie obecnie obowiązujących przepisów. Jeżeli uchwała taka nie była wówczas przyjęta, to nie jest to kwestia, w zakresie której Minister Zdrowia ma mandat do wypowiedzania się.

Jednocześnie Ministerstwo Zdrowia informuje, że nie opracowywało narzędzia pozwalającego śledzić dostępność do aptek zapewniających dyżury w porze nocnej lub w dni wolne od pracy. Ministerstwo Zdrowia nie wykonuje wyrażonych przepisami prawa zadań w zakresie monitorowania potrzeb mieszkańców na terenie powiatów w zakresie dostępu do usług aptecznych, tylko jest to zadanie powiatu wynikające z omówionych wyżej przepisów, którego zarządy, celem ew. eliminowania deficytów w tym zakresie władne są ustalać takie dyżury na podstawie przeprowadzonych przez siebie analiz z uwzględnieniem najlepiej znanych im realiów i specyfiki powiatów, w których wykonują władzę wykonawczą.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Maciej Miłkowski
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/